

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci žalobce **JUDr. J. L., nar. x**, bytem x, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 07. 2014, č. j./315-OL,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) odeslanou dne 07. 10. 2014 domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 31. 07. 2014, č. j. /315-OL (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná na základě námitek žalobce proti jejímu rozhodnutí ze dne 02. 05. 2014, č. j. x, toto rozhodnutí „zcela“ změnila a uložila žalobci povinnost podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 64/2014 Sb. (dále jen „organizační zákon“) vrátit jí do 8 dnů od právní moci rozhodnutí přeplatek v částce 48.937,- Kč, který vznikl na starobním důchodu vypláceném v období 01. 12. – 31. 12. 2013 a 03. 03. 2014 – 17. 06. 2014.

Žalobce namítá, že dne 19. 02. 2014 podal na Okresní správě sociálního zabezpečení Praha – západ (dále jen „OSSZ Praha-západ“) žádost o zastavení výplaty od 01. 12. 2013 a její opětovné uvolnění od 01. 01. 2014 a dne 05. 03. 2014 podal na OSSZ Praha-západ další žádost o zastavení výplaty od 01. 03. 2014 a její opětovné uvolnění od 18. 06. 2014. Těmito podáními bezezbytku splnil svou povinnost ohledně zastavení výplaty starobního důchodu a není jeho vinou, že žalovaná mu v inkriminovaných obdobích starobní důchod nadále zasílala, což sám nezjistil, neboť nesledoval stav svého účtu. Namítl též, že jako starobní důchodce a současně otec pětileté dcery není schopen požadovanou částku žalované uhradit najednou.

Žalovaná po rekapitulaci průběhu správního řízení uvedla, že oproti řízení o námitkách již není sporná výše přeplatku, nýbrž jen vlastní povinnost žalobce k jeho navrácení. Podle žalované je odpovědnost stanovena § 118a odst. 2 organizačního zákona objektivní, jedná se o odpovědnost za výsledek. Porušení povinnosti, příčinná souvislost i zavinění jsou v tomto případě nepodstatné, a proto se žalovaná zabývala jen tím, zda nastaly okolnosti, za kterých výplata důchodu nenáležela, a zda tedy plátce důchodu má nárok na vrácení neprávem vyplacených částek. Neschopnost žalobce vrátit vyplacenou částku najednou nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, nicméně na základě žádosti žalobce je možné uzavřít se žalovanou dohodu o úhradě přeplatku ve splátkách. V dalším žalovaná odkázala na dávkový spis a odůvodnění napadeného rozhodnutí.

V průběhu jednání účastníci odkázali na svá písemná podání, pouze žalovaná navíc doplnila dosavadní argumentaci odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) podporující její právní názor, konkrétně na rozsudky NSS ze dne 30. 01. 2004, č. j. 5 Ads 16/2003-40, publikován pod č. 679/2005 Sb. NSS (všechna rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz), ze dne 16. 02. 2006, č. j. 6 Ads 6/2005-64, a ze dne 21. 03. 2007, č. j. 3 Ads 96/2006-99.

Soud ze správního spisu zjistil, že žalobci byl rozhodnutím žalované ze dne 07. 03. 2012 přiznán od ledna 2012 (předčasný) starobní důchod podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) v celkové výši 10.147,- Kč měsíčně. Novým rozhodnutím žalovaného ze dne 06. 08. 2012 byl žalobci důchod zpětně od 31. 12. 2011 přiznán v celkové výši 10.704,- Kč měsíčně. Z výpisu z obchodního rejstříku je patrné, že žalobce byl ve dnech 27. 06. 2013 – 19. 02. 2014 členem představenstva společnosti ZVU POTEZ a.s., IČO 25267141, se sídlem Pražská třída 322/4, Kukleny, 500 04 Hradec Králové (dále jen „ZVU POTEZ“). Dne 19. 02. 2014 obdržela OSSZ Praha-západ žádost žalobce o zastavení výplaty starobního důchodu ode dne 01. 12. 2013 a opětovné uvolnění jeho výplaty od 01. 01. 2014. Dne 20. 02. 2014 ZVU POTEZ ohlásila podle § 41 zákona o důchodovém pojištění u OSSZ Hradec Králové, že žalobce ve dnech 01. 12. 2013-31. 12. 2013 vykonával zaměstnání zakládající účast na důchodovém pojištění. Dne 05. 03. 2014 obdržela OSSZ Praha-západ žádost žalobce o zastavení výplaty starobního důchodu ode dne 01. 03. 2014 a opětovné uvolnění jeho výplaty od 18. 06. 2014. Dne 17. 03. 2014 Úřad městské části Praha 15 ohlásil podle § 41 zákona o důchodovém pojištění u PSSZ, že žalobce ode dne 01. 03. 2014 vykonává zaměstnání zakládající účast na důchodovém pojištění.

Rozhodnutím ze dne 02. 05. 2014, č. j. x, žalovaná rozhodla podle § 118a odst. 2 organizačního zákona o povinnosti žalobce vrátit žalované přeplatek 49.666,- Kč vzniklý za období 01. 12. 2013-31. 12. 2013 a 01. 03. 2014-17. 06. 2014, a to do 8 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. V odůvodnění žalovaná odkázala na ustanovení § 37 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění a na to, že v uvedených obdobích žalobce vykonával zaměstnání zakládající účast na důchodovém pojištění a současně dosud nedosáhl důchodového věku. Žalobce se bránil námitkami, v nichž upozornil na to, že v souvislosti s oběma obdobími podal u OSSZ žádosti o zastavení výplaty důchodu, vyjádřil přesvědčení, že v březnu 2014 mu ještě měl být starobní důchod vyplácen a dožadoval se též přepočtu rozdílu daného kalkulací mzdy za pracovní dny oproti kalkulaci důchodu za kalendářní dny.

Napadeným rozhodnutím ze dne 31. 07. 2014 bylo námitkám částečně vyhověno, když částka požadovaného přeplatku byla snížena na 48.937,- Kč a období, za něž měl vzniknout přeplatek, bylo zkráceno na 01. 12. 2013-31. 12. 2013 a 03. 03. 2014-17. 06. 2014. Změna byla zdůvodněna tím, že pracovní poměr žalobce u Úřadu městské části Praha 15 vznikl až

dne 03. 03. 2014. Jinak žalovaná argumentaci žalobce nevyhověla a vycházela z toho, že odpovědnost za přeplatek podle § 118a odst. 2 organizačního zákona je objektivní odpovědností a bez ohledu na splnění oznamovací povinnosti je žalobce povinen důchod přijatý na jeho bankovní účet v rozporu s ustanovením § 37 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění vrátit. Navíc výkon zaměstnání v prosinci 2013 žalobce ohlásil až se zpožděním, a nikoliv ve lhůtě 8 dnů, jak stanoví § 50 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 07. 08. 2014.

Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 118a odst. 2 organizačního zákona, jestliže byl občanu vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, ⁵⁷⁾ má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely. To platí obdobně, zanikl-li nárok na vdovský nebo vdovecký důchod z důvodu uzavření nového manželství nebo nárok na sirotčí důchod z důvodu dosažení 26. roku věku. Poznámka pod čarou ⁵⁷⁾ odkazuje na § 37 zákona o důchodovém pojištění.

Podle § 37 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 31, nenáleží do dosažení důchodového věku, pokud je vykonávána výdělečná činnost nebo je poskytována podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci; ode dne dosažení důchodového věku se posuzují podmínky pro výplatu starobního důchodu obdobně podle odstavce 1.

Podle § 32 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění činí důchodový věk u mužů 60 let.

Předně je třeba říci, že žalobce nijak nespornuje skutkové okolnosti věci. Namítá pouze, že žalovaná nevzala do úvahy, že pro obě období požádal o pozastavení výplaty důchodu, nevšiml si, že za uvedená období obdržel výplatu důchodu, a konečně že není schopen okamžité úhrady přeplatku.

Pro posouzení věci je tedy klíčový výklad ustanovení § 118a odst. 2 organizačního zákona, který je již v soudní praxi ustálen. Jak vyplývá z rozsudku NSS ze dne 30. 01. 2004, č. j. 5 Ads 16/2003-40, č. 679/2005 Sb. NSS, ustanovení § 118a odst. 2 organizačního zákona ve spojení s ustanovením § 37 zákona o důchodovém pojištění skutečně zakládá objektivní odpovědnost příjemce dávky starobního důchodu vrátit ty vyplacené dávky starobního důchodu, které mu nenáležely, tj. byly mu vyplaceny, ač pro výplatu těchto dávek nebyly splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění.

Tato judikatura je přitom respektována i v současnosti, jak plyne např. z rozsudku NSS ze dne 18. 09. 2013, č. j. 3 Ads 14/2013-22, v němž NSS doplnil, že ustanovení § 118a odst. 2 organizačního zákona je speciální úpravou vůči ustanovení prvního odstavce téhož paragrafu, který je v postavení normy obecné, a že aplikace zvláštní normy má přednost. V dané věci se jednalo také o případ důchodkyně, která splnila svou oznamovací povinnost (byť s několikadenním zpožděním) a která s ohledem na konstrukci objektivní odpovědnosti v ustanovení § 118a odst. 2 organizačního zákona nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná. NSS pouze uvedl, že žalovaná je do jisté míry také za svou pasivitu sankcionována, a to omezením nároku na vrácení dávek jen na tu jejich část, která není dotčena zánikem uvedeného práva podle ustanovení § 118a odst. 3 organizačního zákona, tj. uplynutím pěti let od jejich výplaty, není-li do té doby o vrácení rozhodnuto.

V uvedeném výkladu přitom neshledal nic protiústavního ani Ústavní soud ČR, jak vyplývá z jeho usnesení ze dne 09. 01. 2008, sp. zn. II. ÚS 1703/07, a z jeho předchozích rozhodnutí v tomto usnesení zmiňovaných.

K uplynutí této lhůty však v případě žalobce zjevně nedošlo. S ohledem na rozhodnou právní úpravu a její ustálený výklad tedy soud konstatuje, že chybějící zavinění žalobce, popř. jeho nevědomost a ani nezohlednění žádosti žalobce na straně žalované nemají žádný vliv na jeho povinnost vrátit částku přeplatku na důchodu. Zákon také žádným způsobem nepřihlíží k majetkovým a rodinným poměrům důchodce, který obdržel přeplatek na důchodu za dobu, kdy vykonával zaměstnání ve smyslu zákona o důchodovém pojištění. Finanční obtíže žalobce spojené s navrácením přeplatku nijak neovlivňují nárok žalované na jeho vrácení, mohou pouze odůvodňovat následné uzavření dohody o uznání dluhu, v níž žalovaná akceptuje vrácení přeplatku ve splátkách (viz § 118a odst. 3 *in fine* organizačního zákona).

Soud proto s ohledem na nedůvodnost žalobních bodů žalobu jako celek zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení nevznikly. Případné náklady by však tak jako tak nebyly ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. nahraditelné.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 17. srpna 2016

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce

Za správnost:
Božena Kouřimová